

دانشگاه علوم پزشکی تبریز
دانشکده پیراپزشکی

طرح درس: تاریخ علوم پزشکی و مراجع سنتی و اسلامی

تهیه و تنظیم: ناصر خدایاری

عنوان درس: تاریخ علوم پزشکی و مراجع سنتی و اسلامی
مکان تدریس: دانشکده پیراپزشکی
روز و ساعت: متغیر

تعداد واحد: 3 واحد
نوع واحد: 51 ساعت
فراگیران: دانشجویان ترمهای مختلف کارشناسی کتابداری
مدرس: ناصر خدایاری ، مربی و عضو هیأت علمی گروه آموزشی علوم پایه

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با تاریخ طب سنتی و مراجع مربوطه

وظایف و فعالیت های دانشجویان:

- 1- حضور منظم و به موقع در کلاس
- 2- انجام تکالیف مربوطه، شرکت در سنوال و پاسخ در ارتباط با موضوع مورد بحث

شیوه ارزشیابی دانشجویان:

- 1- آزمون پایان ترم (شفاهی) 75% نمره
- 2- انجام تکالیف 15% نمره
- 3- مسئولیت پذیری و حضور فعال در کلاس 10% نمره

حیطه هدف	اهداف عینی در پایان این درس ، انتظاری رود:	اهداف کلی آشنایی دانشجویان با:	جلسه
آموزشی	که دانشجویان پس از ارائه درس، تفاوت ماهوی رویکرد رژیم پهلوی و جمهوری اسلامی و همچنین نظام بهداشت جهانی در برخورد با طب سنتی را در گذشته و حال دریابند .	مقدمه	1
آموزشی	که دانشجویان با نخستین تلاشهای بشری در مورد مبارزه با بیماریها و امر سلامت آشنایی پیدا بکنند و همچنین به علم و یا فن بودن پزشکی پی ببرند.	آشنایی دانشجویان با آغاز گران پزشکی و درمان	2
آموزشی	که دانشجویان با نخستین طبیب ، پزشکی تخصصی، ردی پای طب مصر در یونان ، داروهای گیاهی، نسخه های پزشکی، اشکال دارویی ، بیماریهای شایع ، مومیایی اجساد، به نحوی آشنایی پیدا بکنند.	آشنایی دانشجویان با پزشکی و درمان سرزمین مصر	3
آموزشی	که دانشجویان با پزشکی و درمان، پزشکی علمی هند، جراحی پلاستیک، چند پزشک مشهور هند، تشریح و تلقیح مایه آبله، کتابهای پزشکی آشنایی حاصل نمایند.	آشنایی دانشجویان با پزشکی و درمان سرزمین هند	4
آموزشی	که دانشجویان با پزشکی و درمان چین ، طب سوزنی ، گیاه درمانی، مبادلات پزشکی ایران و چین آشنایی لازم را کسب بکنند .	آشنایی دانشجویان با پزشکی و درمان چین آشنا بشوند.	5
آموزشی	که دانشجویان با پزشکی و درمان یونان ، نشانه های پزشکی، سوگند نامه بقراط، جملاتی ارزشمند از بقراط، شاگردان بقراط، بقراط پدر طب یا پدر بهداشت؟، پایه های فکری نظریات پزشکی، طرح نظریه رژیم غذایی ، تجویز های تک دارویی، خانواده و فرزندان بقراط، درگذشت بقراط، تالیفات بقراط، آشنا بشوند.	آشنایی دانشجویان با پزشکی و درمان یونان پزشکی و درمان نشانه های پزشکی سوگند نامه بقراط شاگردان بقراط بقراط پدر طب یا پدر بهداشت؟ پایه های فکری نظریات پزشکی طرح نظریه رژیم غذایی تجویز های تک دارویی خانواده و فرزندان بقراط درگذشت بقراط تالیفات بقراط	6
آموزشی		آشنایی دانشجویان با پزشکی و درمان اسکندریه و روم، بزرگان پزشکی اسکندریه و روم، جالینوس و تالیفات جالینوس	7

آموزشی	انتظار می رود که دانشجویان با انواع روشهای درمان در دوره ایران باستان و در برخی از آثار منظوم چون شاهنامه و ... آشنایی پیدا کنند.	9 و 8	پزشکی و درمان ایرانیان قدیم آشنا نمودن دانشجویان با الف: اوستا و دانش پزشکی : ۱- اشو پزشک (بهداشت) ۲- داد پزشک (پزشک قانونی) ۳- کارد پزشک (جراح) ۴- گیاه پزشک (دارو عطاری) ۵- مانتره پزشک (روان پزشک) نظر ایرانیان باستان درباره بیماریها و منشا آنها قانونهای پزشکی در ایران باستان حق ویزیت در ایران باستان اخلاق پزشکی در ایران باستان ب: پزشکی از نگاه حکیم توس ج : آموزه های پزشکی مغان جندی شاپور و پزشکی یونانی ورود پزشکی یونانی به ایران پزشکان دوره ساسانی الخور یا پزشکان جندی
آموزشی	که دانشجویان با معالجات و درمانهای دوره جاهلیت ، خرافات پزشکی، پزشکان دوران جاهلیت، زنان و پزشکی، بیمارستان ها در زمان جاهلیت، قرآن و طب ، طب نبوی و ائمه معصومین علیهم السلام آشنایی کسب کنند.	10	آشنایی دانشجویان با پزشکی و درمان اعراب جاهلی
آموزشی	که دانشجویان با رویکرد صاحب نظران در مورد دلایل طب قرآنی ، طب غذا از منظر امام صادق (ع) ، خواص گیاهان از سخنان امام صادق (علیه السلام)، مجادله طبی و خواندنی امام صادق با طبیب هندی، طب و نهج البلاغه و... آشنایی کلی را کسب بکنند.	11	آشنایی با رویکرد دین پژوهان معاصر در مورد طب سنتی
آموزشی	که دانشجویان با تاریخ تأثیرپذیری پزشکی اسلامی از پزشکی ایرانی، پزشکان صدر اسلام تا برآمدن مروانیان، پزشکی در روزگار مروانیان، پزشکی اسلامی از روی کار آمدن بنی عباس تا ورود آل بویه به بغداد، پزشکان مغرب (تا پایان حکومت فاطمی) و اندلس (تا پایان دوره اموی)، پزشکی اسلامی از تسلط آل بویه بر بغداد تا ظهور مغول آشنایی پیدا بکنند .	12	آشنایی دانشجویان با پزشکی اسلامی
آموزشی	که دانشجویان با پزشکان اندلسی در روزگار دولت شهرها ، پزشکان برجسته اندلسی در زمینه جراحی و پزشکان برجسته اندلسی در زمینه طب داخل آشنایی حاصل نمایند .	13	آشنایی دانشجویان با پزشکان و طب اندلسی
آموزشی	که دانشجویان با پزشکان سرزمینهای اسلامی از برافتادن عباسیان تا سده 12 ق و	14	آشنایی دانشجویان با پزشکان و طب سرزمینهای اسلامی از سقوط خلافت در بغداد تا سده 12
آموزشی	که دانشجویان با علل خاموش شدن چراغ علم ، نحوه پیدایش و خصوصیات عصر رونق علمی تمدن اسلامی ، زمینه های پیدایی افول عصر طلایی اسلام ، سرآغاز انحطاط و افول عصر طلایی ، آغاز افول جریان عقل گرایی در ایران ، ادامه خاموشی چراغ علم تا اواسط قرن نوزدهم آشنا بشوند .	15	آشنایی دانشجویان با علل عقب ماندگی جوامع اسلامی علیرغم رشد بی بدیل آن تا قرن پنجم هجری قمری
آموزشی	که دانشجویان با تاریخ پزشکی به تفکیک در ایران قبل از اسلام و بعد از اسلام در دوره هخامنشیان ، اشکانیان ، سلوکیان ، ساسانیان و تاریخ ایران بعد از اسلام در دوره بنی امیه و بنی عباس و امیر نشینان در دوره های طاهریان ، صفاریان ، سامانیان ، آل بویه و آل زیار ، غزنویان ، خوارزمشاهیان و سلجوقیان ، سلسله ایلخانان و تیموریان، مرعشیان ، سربداران ، قراقویونلوها و آق قویونلوها و... با بود و نبود پیشرفت های پزشکی آشنا بشوند .	16	آشنایی دانشجویان با تاریخ پزشکی به صورت کروئولوژیک